

Bruxelles, 8. srpnja 2015.
(OR. en)

**Međuinstitucijski predmet:
2013/0309 (COD)**

**10409/1/15
REV 1**

**TELECOM 157
COMPET 324
MI 430
CONSOM 119
CODEC 963**

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika
Br. dok. Kom.:	13555/13 TELECOM 232 COMPET 646 MI 753 CONSOM 161 CODEC 2000
Predmet:	Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera u vezi s europskim jedinstvenim tržištem elektroničkih komunikacija i ostvarenju „Povezanog kontinenta” te o izmjeni direktiva 2002/20/EZ, 2002/21/EZ i 2002/22/EZ i uredbi (EZ) br. 1211/2009 i (EU) br. 531/2012 – Analiza konačnog kompromisnog teksta s ciljem postizanja dogovora

Za delegacije se u prilogu nalazi konačni kompromisni tekst Prijedloga Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju mjera u vezi s europskim jedinstvenim tržištem elektroničkih komunikacija i ostvarenju „Povezanog kontinenta” te o izmjeni direktiva 2002/20/EZ, 2002/21/EZ i 2002/22/EZ i uredbi (EZ) br. 1211/2009 i (EU) br. 531/2012 s ciljem da ga Coreper odobri 8. srpnja 2015.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o utvrđivanju mjera u vezi s otvorenim internetom i o izmjeni Uredbe (EU) br. 531/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. o roamingu u javnim pokretnim komunikacijskim mrežama u Uniji

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

- (1) Ovom se Uredbom žele uspostaviti zajednička pravila [...] **za zaštitu jednakog i nediskriminirajućeg postupanja s prometom u pružanju usluga pristupa internetu i zaštite prava krajnjih korisnika. Cilj je ove Uredbe ne samo zaštititi krajnje korisnike već i istovremeno zajamčiti nesmetano funkcioniranje internetskog ekosustava kao pokretača inovacija.** Reforme u području roaminga trebale bi s vremenom postati pokretač konvergencije cijena i ostalih uvjeta u Uniji te krajnje korisnike ohrabriti da ostanu povezani s mrežom kad putuju Unijom.
- (2) Mjere iz ove Uredbe u skladu su s načelom tehnološke neutralnosti, tj. njima se ne nameće i ne diskriminira uporaba određene vrste tehnologije.
- (3) Internet se proteklih desetljeća razvio u otvorenu platformu za inovacije s malim preprekama za pristup krajnjih korisnika te za davatelje sadržaja i aplikacija te internetskih usluga. Postojećim regulatornim okvirom želi se promicati sposobnost krajnjih korisnika da pristupe informacijama i da ih distribuiraju ili da se služe aplikacijama i uslugama po svom izboru. Međutim na znatan broj krajnjih korisnika utječe praksa upravljanja prometom u okviru koje se blokiraju ili usporavaju određene aplikacije. Za takve su pojave potrebna zajednička pravila na razini Unije kako bi se osigurala otvorenost interneta i izbjegla rascjepkanost jedinstvenog tržišta koja nastaje zbog provedbe mjera pojedinačnih država članica.

- (4) [...] **K**rajnji korisnici trebali bi imati pravo pristupa informacijama i sadržaju te njihove distribucije, pravo upotrebe i pružanja aplikacija i usluga bez diskriminacije i to putem svoje usluge pristupa internetu. Ostvarivanje ovog prava ne dovodi u pitanje pravo Unije i nacionalno pravo, u skladu je s pravom Unije u pogledu zakonitosti sadržaja, usluga ili aplikacija. Međutim, ovom Uredbom ne nastoji se urediti zakonitost informacija, sadržaja, aplikacija ili usluga ni s time povezanih postupaka, zahtjeva i zaštitnih mjera. Ta pitanja i dalje su podložna zakonodavstvu Unije ili nacionalnom zakonodavstvu u skladu s pravom Unije, uključujući mjere kojima se izvršava takvo zakonodavstvo Unije ili nacionalno zakonodavstvo (npr. sudski nalozi, administrativne odluke ili druge mjere kojima se provodi ili primjenjuje takvo zakonodavstvo ili osigurava sukladnost s njime). [...]
- (5) Krajnjim korisnicima bi za potrebe pristupa internetu trebao bi biti omogućen slobodan izbor različitih vrsta terminalne opreme (**kako** je definirana u Direktivi 2008/63/EZ o tržišnom natjecanju na tržištima telekomunikacijske terminalne opreme). Davatelji usluga pristupa internetu ne bi trebali uvoditi ograničenja u vezi s upotrebom terminalne opreme koja se povezuje s mrežom pored ograničenja koja su uveli proizvođači ili distributeri te opreme u skladu s pravom Unije.

- (6) Usluga pristupa internetu javno je dostupna elektronička komunikacijska usluga kojom se pruža pristup internetu i u načelu svim njegovim krajnjim točkama, bez obzira na mrežnu tehnologiju i terminalnu opremu kojom se koristi krajnji korisnik. Međutim, iz razloga koji su izvan kontrole davateljâ usluga pristupa internetu, određene krajnje točke interneta možda neće uvijek biti dostupne [...]. Stoga se smatra da davatelj usluga poštuje svoje obaveze u vezi s ponudom usluge pristupa internetu u smislu ove Uredbe ako ta usluga omogućuje povezivanje s gotovo svim krajnjim točkama interneta. Davatelji usluga pristupa internetu ne bi stoga trebali ograničavati povezivanje s bilo kojom dostupnom krajnjom točkom interneta.
- (7) Kako bi ostvarili svoja prava iz članka 3. stavka 1., krajnji korisnici trebali bi imati slobodu dogovoriti se s davateljima usluga pristupa internetu o tarifama s određenim količinama podataka i brzinom usluga pristupa internetu. Takvim dogovorima, kao i poslovnom praksom davateljâ usluga pristupa internetu ne bi se trebalo ograničavati ostvarivanje prava iz članka 3. stavka 1. i time izbjegavati odredbe ove Uredbe o zaštiti pristupa internetu. Državna regulatorna tijela trebala bi imati ovlasti intervenirati protiv dogovorâ ili poslovne prakse koji zbog svog razmjera dovode do situacije u kojoj je izbor krajnjeg korisnika materijalno smanjen u praksi. U tu svrhu, procjena dogovora i poslovne prakse trebala bi, *između ostalog*, uzeti u obzir položaj na tržištu uključenih davatelja usluga pristupa internetu te sadržaja, usluga i aplikacija. [...] **Državna regulatorna tijela i druga** [...] nadležna tijela trebala bi imati obvezu da u sklopu svoje funkcije praćenja i provedbe interveniraju u slučaju u kojem bi dogovori ili poslovna praksa doveli do podrivanja temelja tog prava.

- (7a) [...] Pri pružanju usluga pristupa internetu prema svom prometu trebalo bi se postupati jednako, bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja, neovisno o njegovu pošiljatelju, primatelju, sadržaju, uređaju, usluzi ili aplikaciji. [...] Prema *općim načelima prava Unije* i ustaljenoj sudskoj praksi, [...] prema usporedivim situacijama [...] ne bi se trebalo postupati različito, a [...] prema različitim situacijama [...] ne bi se trebalo postupati jednako osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano.
- (8) Cilj opravdanog upravljanja prometom doprinijeti je učinkovitoj upotrebi mrežnih resursa i optimizaciji opće kvalitete prijenosa koja odgovara *objektivno različitim* zahtjevima *u vezi s tehničkom kvalitetom usluge* [...] za *određene kategorije prometa i prema tome* sadržaja, usluga i aplikacija koji se prenose [...]. *Opravdane* mjere upravljanja prometom koje primjenjuju davatelji usluga pristupa internetu trebale bi biti transparentne, proporcionalne, nediskriminirajuće i ne bi se trebale *temeljiti na poslovnim interesima* [...]. Zahtjev da mjere upravljanja prometom budu nediskriminirajuće ne sprečava davatelje usluga pristupa internetu da, u cilju optimizacije opće kvalitete prijenosa, uvedu mjere upravljanja prometom prema kojima se pravi razlika između različitih kategorija prometa. Ta razlika bi u cilju optimizacije opće kvalitete i korisničkog iskustva *trebala* [...] biti dozvoljena samo na temelju objektivnih zahtjeva u vezi s tehničkom kvalitetom usluge (npr. u pogledu latencije, varijacije kašnjenja, gubitka paketa i širine frekvencijskog područja) za različite kategorije prometa, ali ne na temelju poslovnih interesa. Takve mjere različitog upravljanja prometom trebale bi biti razmjerne u odnosu na cilj optimizacije opće kvalitete i u okviru njih bi se prema istovjetnoj vrsti prometa trebalo jednako postupati. Mjere upravljanja prometom ne bi trebale trajati dulje nego što je to potrebno.

- (8aa) [...] Opravdano upravljanje prometom [...] ne zahtijeva tehnike kojima se [...] prati **konkretni** sadržaj [...] podatkovnog **prometa koji se prenosi putem usluge pristupa internetu**. [...].
- (8a) Svu praksu upravljanja prometom koja [...] prelazi takve opravdane mjere različitog upravljanja prometom blokiranjem, usporavanjem, ograničavanjem, ometanjem, izmjenom, degradiranjem ili diskriminiranjem određenih sadržaja, aplikacija ili usluga ili određenih kategorija sadržaja, aplikacija ili usluga trebalo bi zabraniti, podložno opravdanim i definiranim iznimkama utvrđenima u ovoj Uredbi. Te iznimke trebale bi biti podložne strogim zahtjevima u vezi s tumačenjem i proporcionalnosti. [...] Trebalo bi zaštititi **određeni** sadržaj, usluge i aplikacije, kao i njihove **određene** kategorije zbog negativnog učinka [...] **blokiranja ili drugih mjera ograničavanja koje nisu obuhvaćene opravdanim iznimkama** [...] na izbor krajnjeg korisnika i inovacije. Pravila protiv izmjene sadržaja, usluga ili aplikacija odnose se na modifikaciju sadržaja komunikacije, ali se njima ne zabranjuju nediskriminirajuće tehnike sažimanja podataka kojima se smanjuje veličina datoteke bez ikakve izmjene sadržaja. Takvo sažimanje omogućuje učinkovitiju upotrebu oskudnih resursa te služi interesu korisnika za smanjenje količine podataka, povećanje brzine i poboljšanje iskustva upotrebe dotičnih sadržaja, usluga ili aplikacija.
- (8b) Mjere upravljanja prometom koje prelaze gore navedene opravdane mjere upravljanja prometom mogu se primjenjivati samo prema potrebi i onoliko dugo koliko je to potrebno za poštovanje opravdanih iznimaka iz članka 3. stavka 3. točaka od (a) do (c).

- (9) Na davatelje usluga pristupa internetu mogu se primjenjivati [...] zakonodavstvo Unije ili nacionalno zakonodavstvo (npr. zakonodavstvo Unije ili nacionalno zakonodavstvo u pogledu zakonitosti [...] sadržaja, aplikacija ili usluga ili zakonodavstvo u pogledu javne sigurnosti), u skladu s pravom Unije, ***uključujući kazneno pravo kojim se primjerice zahtijeva blokiranje određenog sadržaja, aplikacija ili usluga ili*** [...] mjere kojima se provodi ili primjenjuje takvo zakonodavstvo, ***u skladu s pravom Unije***, kao što su nacionalne mjere opće primjene, sudski nalozi, odluke tijela javnih vlasti kojima su dodijeljene odgovarajuće ovlasti ili druge mjere kojima se osigurava sukladnost s tim zakonodavstvom (npr. obveze poštovanja sudskih naloga ili naloga tijela javnih vlasti kojima se zahtijeva blokiranje nezakonitog sadržaja). Zahtjev za sukladnost s pravom Unije odnosi se, između ostalog, na sukladnost sa zahtjevima Povelje Europske unije o temeljnim pravima u odnosu na ograničenja temeljnih prava i sloboda. ***Kao što je to navedeno u Direktivi 2009/140/EZ , bilo koje ograničenje temeljnih prava ili sloboda može se uvesti samo ako je primjereno, razmjerno i potrebno u okviru demokratskog društva, a njegova provedba podložna je odgovarajućim proceduralnim odredbama u skladu s Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, uključujući učinkovitu sudsku zaštitu i pravični postupak.***
- (9aa) [...] [...] ***Mjere*** upravljanja prometom ***koje prelaze gore navedene opravdane mjere upravljanja prometom*** [...] ***mogu*** se također [...] ***opravdati ako se upotrijebe*** za zaštitu integriteta i sigurnosti mreže, na primjer u sprečavanju kibernetičkih napada širenjem štetnog softvera ili u sprečavanju krađe identiteta krajnjih korisnika putem špijunskog softvera.

(9a) [...] [...] **Mjere koje** prelaze **navedene** opravdane mjere upravljanja prometom [...] mogu **također** biti potrebne u svrhu sprečavanja predstojećeg zagušenja mreže, tj., u situacijama u kojima treba upravo treba doći do zagušenja te za potrebe ublažavanja učinaka zagušenja mreže pod uvjetom da se takvo zagušenje pojavljuje samo privremeno ili u iznimnim okolnostima. ***U okviru načela proporcionalnosti zahtijeva se da se u mjerama upravljanja prometom koje se temelje na ovoj iznimci s istovjetnim kategorijama prometa jednako postupa.*** Privremeno zagušenje trebalo bi shvatiti kao da se odnosi na posebne situacije kratkog trajanja, u kojima naglo povećanje broja korisnika uz redovne korisnike ili naglo povećanje potražnje za pojedinim sadržajem ili uslugom može preopteretiti prijenosni kapacitet nekih elemenata mreže te dovesti do toga da ostatak mreže slabije reagira. Do privremenog zagušenja može osobito doći u pokretnim mrežama na koje utječu promjenjivosti uvjeti kao što su to fizičke prepreke, niža unutarnja pokrivenost ili promjenjiv broj aktivnih korisnika promjenjive lokacije. Može se predvidjeti da će se takvo privremeno zagušenje povremeno pojavljivati u određenim točkama mreže, na način da se to ne može smatrati iznimnim, a da se neće pojavljivati često ili u toliko dugim razdobljima da bi povećanje kapaciteta bilo ekonomski opravdano. Iznimno zagušenje trebalo bi tumačiti kao da se odnosi na nepredvidljive i neizbježne situacije zagušenja mobilnih i fiksnih mreža. Te situacije može izazvati, na primjer, tehnički kvar poput prekida usluge zbog potrganih kabela ili drugih elemenata infrastrukture, neočekivanih promjena u usmjeravanju prometa ili velikog povećanja mrežnog prometa zbog hitnog slučaja ili drugih situacija koje su izvan kontrole davatelja usluge pristupa internetu. Do takvih problema sa zagušenjem vjerojatno neće dolaziti često, ali mogu biti ozbiljni i ne nužno kratkog trajanja. Potreba za primjenom mjera upravljanja prometom koje prelaze **navedene** opravdane mjere kako bi se spriječili ili ublažili učinci privremenog ili iznimnog zagušenja mreže ne bi trebala operatorima omogućiti izbjegavanje opće zabrane blokiranja, usporavanja, izmjene, degradiranja ili diskriminiranja određenih sadržaja, aplikacija ili usluga ***ili njihovih određenih kategorija.*** U slučaju postojanog i dugotrajnijeg zagušenja mreže koje nije iznimno ni privremeno ne bi se trebala ostvarivati korist iz takve [...] iznimke, već bi se to trebalo rješavati povećanjem kapaciteta mreže.

(10) [...]

- (11) Postoji potražnja davatelja sadržaja, aplikacija i usluga za mogućnošću pružanja [...] elektroničkih komunikacijskih usluga koje nisu usluge pristupa internetu, a za koje [...] **su potrebne** određene razine kvalitete usluge **koje ne jamči usluga pristupa internetu**. Takve posebne razine kvalitete zahtijevaju, na primjer, neke usluge od javnog interesa [...] ili neke nove usluge komunikacije između strojeva. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, među ostalim davatelji usluga pristupa internetu i davatelji sadržaja, aplikacija i usluga, trebali bi stoga imati slobodu nuditi usluge koje nisu usluge pristupa internetu i koje su optimizirane **za** [...] određen [...] sadržaj, aplikacije ili usluge ili njihovu kombinaciju, **ako je ta optimizacija potrebna kako bi se zadovoljili zahtjevi za posebnu razinu kvalitete sadržaja, aplikacija ili usluga. Državno regulatorno tijelo trebalo bi provjeriti je li i u kojoj mjeri ta optimizacija objektivno potrebna za osiguravanje jedne posebne i ključne značajke sadržaja, aplikacija ili usluga ili više njih te za omogućavanje odgovarajućeg osiguranja kvalitete za korisnike, a ne jednostavno davati opće prvenstvo nad usporedivim sadržajem, aplikacijama ili uslugama dostupnima putem usluge pristupa internetu i time izbjegavati odredbe u pogledu upravljanja prometom primjenjive na uslugu pristupa internetu.**

(11a) Kako bi se izbjegao negativan učinak pružanja takvih usluga na dostupnost ili **opću** kvalitetu usluga pristupa internetu za **krajnje korisnike** [...] potrebno je osigurati dovoljno kapaciteta. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, među ostalim, davatelji usluga pristupa internetu trebali bi stoga nuditi takve druge usluge ili sklopiti odgovarajuće ugovore s davateljima sadržaja, usluga ili aplikacija koji omogućuju takve usluge samo ako je kapacitet mreže dovoljan da ih pruže dodatno uz bilo koje usluge pristupa internetu koje pružaju. Odredbe u vezi s otvorenim internetom iz članka 3. ne bi se trebale izbjeći drugim uslugama koje se mogu upotrijebiti ili koje se nude kao zamjena za usluge pristupa internetu. Međutim, sama činjenica da korporativne usluge kao što su virtualne privatne mreže mogu također pružati pristup internetu ne znači da bi ih se trebalo smatrati zamjenom za uslugu pristupa internetu ako je **pružanje** takvog pristupa internetu **od strane davatelja elektroničkih komunikacija javnosti** u skladu s člankom 3. stavcima od 1. do 4. ove Uredbe i stoga se ne može smatrati izbjegavanjem tih pravila. Pružanje takvih [...] usluga **koje nisu usluge pristupa internetu**, ne bi trebalo [...] **biti na štetu** dostupnosti i opće kvalitete usluga pristupa internetu za krajnje korisnike [...]. ***U slučaju pokretnih mreža zbog varirajućeg broja aktivnih krajnjih korisnika teže je predvidjeti količine prometa u pojedinoj radijskoj ćeliji te zbog toga do učinka na kvalitetu usluge pristupa internetu krajnjih korisnika može doći u nepredvidivim okolnostima. U slučaju pokretnih mreža ne bi trebalo smatrati da opća kvaliteta usluge pristupa internetu krajnjih korisnika uzrokuje štetu ako je ukupni negativni učinak usluga koje nisu usluge pristupa internetu neizbježan, minimalan, i kratkog trajanja.*** Državna regulatorna tijela trebala bi osigurati da davatelji elektroničkih komunikacija javnosti poštuju ovaj zahtjev kako je utvrđen u članku 4. U tom pogledu državna regulatorna tijela trebala bi procijeniti učinak na dostupnost i **opću** kvalitetu usluga pristupa internetu analizom, između ostalog, parametara kakvoće (latencije, varijacije kašnjenja, gubitka paketa itd.) razina i učinaka zagušenja mreže, stvarne brzine u odnosu na oglašavanu, izvedbe usluga pristupa internetu u odnosu na usluge koje nisu usluge pristupa internetu te kvalitete kako ju doživljavaju krajnji korisnici.

- (12) Državna regulatorna tijela imaju ključnu ulogu u osiguravanju da krajnji korisnici mogu učinkovito ostvarivati svoja prava **utvrđena u članku 3. stavku 1. te da se pravila iz članka 3. poštuju.** [...] U tu svrhu državna regulatorna tijela trebala bi imati obvezu praćenja i izvješćivanja te bi trebala osigurati sukladnost davatelja elektroničkih komunikacija javnosti, **uključujući davatelje usluga pristupa internetu** s njihovim obvezama **iz članka 3. One uključuju obvezu** osiguravanja dostatnog kapaciteta mreže za pružanje usluga nediskriminirajućeg pristupa internetu visoke kvalitete čija **opća kvaliteta** ne bi trebala [...] **štetno djelovati** na posebnu razinu kvalitete **zbog** pružanja usluga **koje nisu usluge pristupa internetu.** [...] [...] Nacionalna regulatorna tijela trebala bi [...] također imati ovlasti propisati **tehničke značajke**, zahtjeve za minimalnu kvalitetu usluge **i druge primjerene mjere** za sve ili pojedine davatelje elektroničkih komunikacija javnosti ako je to potrebno kako bi **se osigurala sukladnost s člankom 3.** ili kako bi se spriječilo narušavanje **opće** kvalitete usluga pristupa internetu [...] za krajnje korisnike. Pri tome bi državna regulatorna tijela trebala uzeti u obzir odgovarajuće smjernice BEREC-a.

(12a) Odredbe o zaštiti pristupa otvorenom internetu trebalo bi dopuniti učinkovitim odredbama o krajnjim korisnicima u kojima bi se rješavala pitanja posebice povezana s uslugama pristupa internetu i omogućilo krajnjim korisnicima da donesu informiranu odluku. Te odredbe trebalo bi primjenjivati dodatno uz primjenjive odredbe Direktive 2002/EZ kako je dopunjena, a države članice mogu zadržati ili donijeti dalekosežnije mjere. Davatelji usluga pristupa internetu trebali bi na jasan način obavijestiti krajnje korisnike o tome kako upotrijebljena praksa upravljanja prometom može utjecati na kvalitetu usluge pristupa internetu, privatnost krajnjih korisnika i zaštitu osobnih podataka te bi ih trebali obavijestiti o mogućem učinku usluga koje nisu usluge pristupa internetu, a na koje su pretplaćeni, na kvalitetu i dostupnost njihovih usluga pristupa internetu. Kako bi se krajnjim korisnicima omogućio izbor u takvim situacijama davatelji usluga pristupa internetu trebali bi stoga obavijestiti krajnje korisnike o brzini koju stvarno mogu isporučiti tako što će tu informaciju uključiti u ugovor. Uobičajeno dostupna brzina može se tumačiti kao brzina koju bi korisnik mogao očekivati većinu vremena tijekom pristupa usluzi. Davatelji usluga pristupa internetu trebali bi također obavijestiti krajnje korisnike o dostupnom pravnom lijeku u skladu s nacionalnim pravom u slučaju neusklađenosti izvedbe. Svaka znatna razlika do koje dolazi stalno ili redovito, a koju ustanovi mehanizam za praćenje kojeg certificira državno regulatorno tijelo, između stvarne izvedbe usluge i izvedbe navedene u ugovoru trebala bi se smatrati nesukladnošću izvedbe za potrebe utvrđivanja pravnog lijeka dostupnog korisniku u skladu s nacionalnim pravom. Metodologija bi se trebala biti utvrditi prema smjernicama BEREC-a te prema potrebi redovito preispitivati i ažurirati kako bi odražavala tehnološki i infrastrukturni razvoj. Državna regulatorna tijela trebala bi osigurati sukladnost s člankom 4.

- (13) Tržište pokretnih komunikacija u Uniji i dalje je rascjepkano, a nijedna pokretna mreža ne pokriva sve države članice. Zato, kako bi svojim domaćim korisnicima koji putuju Unijom pružali pokretne komunikacijske usluge, davatelji usluga roaminga moraju kupovati veleprodajne usluge roaminga od operatora u državi članici koja se posjećuje *ili s njima razmjenjivati veleprodajne usluge roaminga.*
- (14) Uredbom br. 531/2012 utvrđuje se cilj politike da se razlika između tarifa za domaće pozive i roaming približi nuli. Međutim, krajnji cilj uklanjanja razlike između domaćih naknada i naknada za roaming ne može se ostvariti na održiv način sa zabilježenom razinom veleprodajnih naknada. Stoga se ovom Uredbom utvrđuje da bi maloprodajne dodatne naknade za roaming trebalo ukinuti od 15. lipnja 2017. pod uvjetom da se riješe trenutačno otvorena pitanja u pogledu veleprodajnih tržišta roaminga. Komisija bi u tom pogledu trebala provesti preispitivanje veleprodajnog tržišta roaminga i podnijeti zakonodavni prijedlog na temelju ishoda tog preispitivanja.
- (15) Davatelji usluga roaminga mogu istovremeno primjenjivati „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se daju po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama. „Politika pravedne uporabe” namijenjena je sprečavanju da korisnici roaminga prekomjerno ili neispravno upotrijebe regulirane maloprodajne usluge roaminga, poput toga da upotrebljavaju takve usluge u drugoj državi članici koja nije država članica domaćeg davatelja usluga u svrhe koje nisu svrhe povremenih putovanja. Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima davatelja usluga roaminga trebalo bi omogućiti potrošnju količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivoj domaćoj maloprodajnoj cijeni koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.
- [...]

(15a) U posebnim i iznimnim okolnostima, ako davatelj usluga roaminga ne može naplatiti sveukupne stvarne i predviđene troškove pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga iz sveukupnih stvarnih i predviđenih prihoda od pružanja takvih usluga, taj davatelj usluga roaminga može podnijeti zahtjev za odobrenje primjene dodatne naknade s ciljem osiguravanja održivosti svog domaćeg modela obračuna. Procjena održivosti domaćeg modela obračuna trebala bi se temeljiti na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni davatelju usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među davateljima usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razinu nacionalnih cijena i prihoda. To može primjerice biti slučaj kod paušalnih domaćih maloprodajnih modela operatora sa značajnim negativnim neravnotežama prometa ako je implicitna domaća jedinična cijena niska, a sveukupni prihodi operatora također su niski u odnosu na teret troškova roaminga, ili u slučajevima u kojima je implicitna jedinična cijena niska, a stvarna ili predviđena potrošnja roaminga visoka. Nakon što se veleprodajna i maloprodajna tržišta roaminga u potpunosti prilagode ujednačavanju roaminga po domaćim razinama cijena i njegovu uključenju kao uobičajene značajke u maloprodajne tarifne planove, očekuje se da više neće dolaziti do takvih iznimnih okolnosti. Kako bi se izbjeglo da domaći model obračuna davatelja usluga roaminga postane neodrživ zbog takvih problema u vezi s povratom troškova te tako dovede do rizika osjetnog učinka na razvoj domaćih cijena ili tzv. učinka „prebacivanja tereta”, u gore navedenim okolnostima, davatelji usluga roaminga, nakon odobrenja državnog regulatornog tijela, trebali bi moći primijeniti dodatnu naknadu na regulirane maloprodajne usluge roaminga samo u mjeri potrebnoj za povrat svih relevantnih troškova pružanja takvih usluga.

U tu svrhu, troškove nastale za potrebe pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi utvrditi uzimajući u obzir stvarne veleprodajne cijene roaminga koje se primjenjuju na izlazni promet roaminga dotičnog davatelja usluga roaminga koji premašuje njegov ulazni promet roaminga kao i opravdanu odredbu za zajedničke i skupne troškove. Prihode iz reguliranih maloprodajnih usluga roaminga trebalo bi odrediti uzimajući u obzir prihode po domaćim razinama cijena koji se mogu pripisati potrošnji roaminga, bilo na temelju jedinične cijene ili kao udio paušalne naknade koja odražava stvarne i predviđene udjele potrošnje roaminga krajnjih korisnika u Uniji i domaću potrošnju. Također bi trebalo uzeti u obzir potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaću potrošnju krajnjih korisnika davateljâ usluga roaminga kao i razinu konkurentnosti, cijene i prihode na domaćem tržištu te svaki uočljiv rizik da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama mogao osjetno utjecati na razvoj takvih cijena.

- (16) Kako bi se osigurao nesmetan prelazak s Uredbe (EU) br. 531/2012 na ukidanje naknada za roaming, ovom Uredbom trebalo bi se uvesti prijelazno razdoblje u kojem bi davatelji usluga roaminga trebali moći dodati naknadu na domaće cijene za ponuđene regulirane maloprodajne usluge roaminga. *Tim prijelaznim režimom trebala bi se već pripremiti temeljna promjena pristupa u smislu toga da će roaming na razini EU-a biti uključen kao sastavni dio u domaće tarifne planove koji se nude na različitim domaćim tržištima. Stoga bi početna točka prijelaznog režima trebale biti domaće cijene na koje se može primjenjivati dodatna naknada koja nije veća od najveće veleprodajne naknade za roaming na snazi u razdoblju koje neposredno prethodi prijelazu. Takvim prijelaznim režimom također bi se trebala osigurati znatna sniženja cijena za krajnje korisnike od datuma primjene ove Uredbe te one bi trebao, ako se doda na domaću maloprodajnu cijenu, pod bilo kojim okolnostima dovesti do maloprodajne naknade za roaming veće od najveće regulirane maloprodajne naknade za roaming na snazi u razdoblju koje neposredno prethodi prijelazu.*

- (17) Relevantna domaća maloprodajna cijena trebala bi biti jednaka maloprodajnoj domaćoj jediničnoj naknadi. Međutim, u slučajevima u kojima ne postoje posebne domaće maloprodajne cijene koje bi se mogle upotrijebiti kao temelj za reguliranu maloprodajnu uslugu roaminga (primjerice, u slučaju domaćih tarifnih planova s neograničenom potrošnjom, paketa ili domaćih tarifa koje ne uključuju podatke), domaća maloprodajna cijena trebala bi se smatrati istim mehanizmom obračuna kao da korisnik upotrebljava domaći tarfini *plan* u svojoj državi članici.
- (18) S ciljem poboljšanja tržišnog natjecanja na maloprodajnom tržištu roaminga Uredbom (EU) br. 531/2012 zahtijeva se da domaći davatelji usluga omoguće svojim korisnicima pristup reguliranim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu koje bilo koji alternativni davatelj usluga roaminga pruža u paketu. S obzirom na to da će se režimom maloprodajnog roaminga utvrđenom u člancima 6.a, 6.b, 6.ba [...] i 6.c ove Uredbe [...] ***u bliskoj budućnosti ukinuti*** maloprodajne naknade za roaming utvrđene u člancima 8., 10. i 13. Uredbe (EU) br. 531/2012, više neće biti razmjerno zahtijevati od operatora da provode tu vrstu odvojene prodaje reguliranih usluga roaminga. Davatelji usluga koji su već svojim korisnicima omogućili pristup reguliranim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu koje bilo koji alternativni davatelj usluga roaminga pruža u paketu, mogu to činiti i dalje. S druge strane, [...] [...], ***ne može se isključiti da bi korisnici roaminga mogli imati koristi od konkurentnijih maloprodajnih cijena, posebice za podatke, na tržištima koja posjećuju.*** Zbog sve veće potražnje i važnosti podatkovnih usluga u roamingu, korisnicima roaminga trebalo bi osigurati alternativne načine pristupa podatkovnim uslugama u roamingu tijekom putovanja. Stoga bi trebalo zadržati obvezu domaćih davatelja usluga i davatelja usluga roaminga da ne sprečavaju korisnike u pristupu reguliranim podatkovnim uslugama u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga izravno pruža u gostujućoj mreži kako je predviđeno Uredbom (EU) br. 531/2012.

- (19) U skladu s načelom „pozivatelj plaća”, korisnici pokretnih komunikacija ne plaćaju primanje domaćih poziva u pokretnog mreži, umjesto toga trošak završetka poziva u mreži primatelja pokriven je u maloprodajnoj naknadi pozivatelja. Konvergencija cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži diljem država članica trebala bi omogućiti primjenu istog načela za regulirane maloprodajne pozive u roamingu. Međutim, budući da to još uvijek nije slučaj, u situacijama utvrđenima u ovoj Uredbi u kojima je davateljima usluga roaminga dozvoljeno da primijene dodatnu naknadu za regulirane maloprodajne usluge roaminga, dodatna naknada koja se primjenjuje za dolazne pozive u roamingu ne bi trebala prelaziti prosječnu najveću veleprodajnu cijenu završavanja poziva u pokretnoj mreži diljem Unije. To se smatra prijelaznim režimom dok Komisija ne riješi to otvoreno pitanje.
- (20) Uredbu (EU) br. 531/2012 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (21) Ova Uredba trebala bi predstavljati posebnu mjeru u smislu članka 1. stavka 5. Direktive 2002/21/EZ³. Stoga, ako davatelji usluga roaminga na razini Unije izmijene svoje maloprodajne tarife za roaming i pripadajuće politike o upotrebi roaminga kako bi se uskladili sa zahtjevima iz ove Uredbe, takve promjene ne bi trebale stvoriti nikakvo pravo korisnicima pokretnih mreža da se na temelju nacionalnih zakona kojima je prenesen regulatorni okvir za elektroničke komunikacije povuku iz ugovora.

³ Direktiva 2002/21/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge (Okvirna direktiva) (SL L 108, 24.4.2002., str. 33.).

(22) Kako bi se ojačala prava [...] korisnika roaminga utvrđena [...] Uredbom (EU) br. 531/2012, u ovoj Uredbi trebali bi se u odnosu na [...] regulirane maloprodajne usluge roaminga utvrditi [...] posebni zahtjevi u vezi s transparentnošću [...] **usklađeni s posebnim uvjetima u vezi s tarifom i količinom koji će se primjenjivati nakon što se ukinu maloprodajne dodatne naknade za roaming. Posebice je potrebno predvidjeti pravovremeno besplatno slanje obavijesti korisnicima roaminga o primjenjivoj politici pravedne uporabe, o, prema potrebi, tome da je dostignuta primjenjiva količina pravedne uporabe regulirane potrošnje za govorne, SMS ili podatkovne usluge u roamingu, zajedno s odgovarajućim podacima o dodatnoj naknadi i podacima o akumuliranoj potrošnji reguliranih podatkovnih usluga u roamingu.**

- (23) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti za provedbu odredaba ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s utvrđivanjem ponderiranog prosjeka najviših cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži i detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe te o metodologiji *za procjenu održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming i objave koju dostavlja davatelj usluga roaminga za potrebe te procjene [...]*. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije⁴.
- (24) Ova Uredba u skladu je s temeljnim pravima te poštuje načela koja su posebno priznata Poveljom o temeljnim pravima Europske unije, a osobito u vezi sa zaštitom osobnih podataka, slobodom izražavanja i informiranja, slobodom poduzetništva, zabranom diskriminacije i zaštitom potrošača.
- (25) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest utvrđivanje zajedničkih pravila potrebnih za osiguravanje otvorenog interneta i ukidanje maloprodajnih naknada za roaming, države članice ne mogu ostvariti u dostatnoj mjeri, nego se zbog njegova opsega i učinka on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenom u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

⁴ SL L 55, 28.2.2011., str. 13.

Članak 1. – Cilj i područje primjene

1. Ovom Uredbom utvrđuju se zajednička pravila za [...] **zaštitu jednakog** i [...] **nediskriminirajućeg** postupanja s prometom u pružanju usluga pristupa internetu. **i zaštite povezanih prava krajnjih korisnika.**
2. Ovom Uredbom utvrđuje se novi mehanizam za određivanje maloprodajnih cijena za regulirane usluge roaminga na razini Unije kako bi se ukinule dodatne maloprodajne dodatne naknade za roaming bez narušavanja domaćih tržišta i tržišta koja se posjećuju.

Članak 2. – Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz Direktive 2002/21/EZ.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

- (1) „davatelj elektroničkih komunikacijskih usluga javnosti” znači poduzeće koje pruža elektroničke komunikacijske mreže ili javno dostupne elektroničke komunikacijske usluge;
- (2) „usluga pristupa internetu” znači javno dostupna elektronička komunikacijska usluga kojom se omogućuje pristup internetu te time povezivanje s gotovo svim krajnjim točkama interneta, bez obzira na korištenu mrežnu tehnologiju i terminalnu opremu.

Članak 3. – Zaštita pristupa otvorenom internetu

1. Krajnji korisnici putem usluge pristupa internetu imaju pravo pristupa informacijama i sadržaju te njihove distribucije, pravo upotrebe i pružanja aplikacija i usluga te upotrebe terminalne opreme po svom izboru, neovisno o lokaciji krajnjeg korisnika ili davatelja te lokaciji, porijeklu ili odredištu usluge, informacije ili sadržaja.

Ovaj stavak ne dovodi u pitanje pravo Unije ili nacionalno pravo, u skladu je s pravom Unije u pogledu zakonitosti sadržaja, aplikacija ili usluga.

2. Dogovori između davatelja usluga pristupa internetu i krajnjih korisnika o poslovnim i tehničkim uvjetima i značajkama usluga pristupa internetu poput cijene, količine podataka ili brzine i bilo koja poslovna praksa davatelja usluga pristupa internetu ne ograničava ostvarivanje prava krajnjih korisnika utvrđenih u stavku 1.

3. [...] **Davatelji** usluga pristupa internetu prilikom pružanja usluga pristupa internetu sa svim prometom postupaju jednako, bez diskriminacije, ograničavanja ili ometanja, neovisno o njegovu pošiljatelju i primatelju, sadržaju kojem se pristupa ili koji se distribuira, aplikacijama ili uslugama koje se upotrebljavaju ili pružaju ili terminalnoj opremi koja se upotrebljava.

[...] **Prvi podstavak ne sprečava davatelje** usluga pristupa internetu [...] [...] **da primjenjuju** opravdane mjere upravljanja prometom. Da bi ih se smatralo opravdanim, takve su mjere transparentne, nediskriminirajuće, proporcionalne [...] te se **ne** temelje na **poslovnim interesima već** na objektivno različitim zahtjevima u vezi s tehničkom kvalitetom usluge za određene kategorije prometa. Takvim se mjerama ne prati konkretan sadržaj i ne traju dulje nego što je to potrebno.

Davatelj usluga pristupa internetu ne smiju provoditi mjere upravljanja prometom koje prelaze mjere utvrđene u podstavku 2., a posebice ne smiju blokirati, usporavati, izmjenjivati, ograničavati, ometati, degradirati ili diskriminirati određene sadržaje, aplikacije ili usluge, ili određene njihove kategorije, osim ako je to potrebno, i samo onoliko dugo koliko je potrebno radi:

- a) poštovanja [...] zakonodavstva Unije ili nacionalnog zakonodavstva u skladu s pravom Unije [...] ***kojem podliježe davatelj usluge pristupa internetu ili*** mjerama kojima se izvršava takvo zakonodavstvo Unije ili nacionalno zakonodavstvo, ***u skladu s pravom Unije,*** među ostalim ***sa*** sudskim nalogima ili nalogima tijela javnih vlasti kojima su dodijeljene odgovarajuće ovlasti;
- b) očuvanja integriteta i sigurnosti mreže, usluga koje se pružaju putem te mreže i terminalne opreme krajnjih korisnika;
- (c) sprečavanja predstojećeg zagušenja mreže i ublažavanja učinaka iznimnog ili privremenog zagušenja mreže pod uvjetom da se s da se s istovjetnim kategorijama prometa jednako postupa;
- (d) [...]

4. Sve mjere upravljanja prometom mogu samo podrazumijevati obradu osobnih podataka koja je potrebna i proporcionalna za postizanje ciljeva iz stavka 3. Takva obrada provodi se u skladu s Direktivom 95/46. Mjere upravljanja prometom također su u skladu s Direktivom 2002/58.

5. Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, među ostalim davatelji usluga pristupa internetu i davatelji sadržaja, aplikacija i usluga slobodni su nuditi usluge koje nisu usluge pristupa internetu i koje su optimizirane za određen sadržaj, aplikacije ili usluge ili njihovu kombinaciju, ***ako je ta optimizacija potrebna*** kako bi se zadovoljili zahtjevi za posebnu razinu kvalitete sadržaja, aplikacija ili usluga.

Davatelji elektroničkih komunikacija javnosti, među ostalim davatelji usluga pristupa internetu mogu nuditi ili omogućavati takve usluge samo ako je kapacitet mreže dovoljan da ih pruže dodatno uz bilo koje usluge pristupa internetu koje pružaju. Takve usluge ne mogu se upotrijebiti ili nuditi kao zamjena za usluge pristupa internetu i ne smiju biti na štetu raspoloživosti ili opće kvalitete usluga pristupa internetu za [...] krajnje korisnike.

Članak 4. – Mjere nadzora, izvršenja i transparentnosti za osiguravanje pristupa otvorenom internetu

1. Državna regulatorna tijela pomno prate i osiguravaju usklađenost s člankom 3. te sa stavcima od 3. [...] ***do 6.*** ovog članka i promiču trajnu dostupnost [...] ***nediskriminirajućeg*** pristupa internetu na razinama kvalitete koje odražavaju tehnološki napredak. Za te potrebe državna regulatorna tijela mogu propisati tehničke [...] ***značajke***, zahtjeve za ***minimalnu*** kvalitetu usluga [...] ***i druge odgovarajuće i potrebne mjere jednom davatelju elektroničkih komunikacija [...] javnosti ili više njih , među ostalim davateljima [...] usluga pristupa internetu.*** Državna regulatorna tijela o tom praćenju i svojim zaključcima objavljuju godišnja izvješća te ih predstavljaju Komisiji i BEREC-u.

2. Davatelji usluga elektroničkih komunikacija javnosti, među ostalim davatelji usluga pristupa internetu, na zahtjev državnog regulatornog tijela stavljaju na raspolaganje informacije relevantne za obveze iz članka 3. i stavaka od 3. [...] **do 6.** ovog članka, osobito informacije o tome kako upravljaju mrežnim prometom i kapacitetima, kao i obrazloženja za svaku mjeru upravljanja prometom koja se primjenjuje. Ti davatelji usluga pružaju [...] **tražene** informacije [...] u skladu s vremenskim rokovima i razinom detalja koje državno regulatorno tijelo traži.

3. Davatelji usluga pristupa internetu osiguravaju da ugovor kojim je obuhvaćena usluga pristupa internetu navodi barem sljedeće informacije:

- a) informacije o tome kako bi mjere upravljanja prometom koje taj davatelj usluga primjenjuje mogle utjecati na kvalitetu usluge pristupa internetu, privatnost krajnjih korisnika i zaštitu osobnih podataka;
- b) jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako svako ograničenje količine podataka, brzina i ostali parametri kvalitete usluge mogu u praksi utjecati na usluge pristupa internetu, osobito na uporabu sadržaja, aplikacija i usluga;
- c) jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako svaka usluga u smislu članka 3. stavka 5. za koju krajnji korisnik stupi u pretplatnički odnos može u praksi utjecati na te iste usluge pristupa internetu krajnjeg korisnika;
- d) ***jasno i razumljivo objašnjenje o najmanjoj, uobičajeno dostupnoj, najvećoj i oglašenoj brzini preuzimanja i učitavanja usluga pristupa internetu u slučaju fiksnih mreža ili procijenjenoj najvećoj i oglašenoj brzini preuzimanja i učitavanja usluga pristupa internetu u slučaju pokretnih mreža te o tome koliko znatna odstupanja od oglašanih brzina preuzimanja odnosno učitavanja mogu utjecati na prava krajnjih korisnika iz članka 3. stavka 1.;***

e) jasno i razumljivo objašnjenje o pravnim lijekovima dostupnima korisniku u skladu s nacionalnim pravom u slučaju svake razlike, do koje dolazi stalno ili redovito, između stvarne izvedbe usluge pristupa internetu u pogledu brzine ili drugih parametara kvalitete usluge i izvedbe koja je naznačena u skladu s podstavcima od (a) do (d).

Davatelji usluga pristupa internetu objavljuju informacije iz prvog podstavka.

3.a Zahtjevi u vezi s informacijama iz stavaka 3. i 4. dodaju se onima iz Direktive 2002/22/EZ kako je izmijenjena i ne sprečavaju države članice da zadrže ili uvedu dodatne zahtjeve u vezi s praćenjem, informacijama i transparentnošću, među ostalim u vezi sa sadržajem, oblikom i načinom objavljivanja informacija. Ti zahtjevi usklađuju se s ovom Uredbom i odgovarajućim odredbama Direktive 2002/21/EZ i Direktive 2002/22/EZ.

3.b Svaka znatna razlika između stvarne izvedbe, do koje dolazi stalno ili redovito, u pogledu brzine ili drugih parametara kvalitete usluge i izvedbe usluge koju je davatelj elektroničkih komunikacija javnosti naveo u skladu sa stavkom 3. ovog članka, pri čemu relevantne činjenice utvrđuje mehanizam za praćenje kojeg certificira državno regulatorno tijelo, smatra se nesukladnošću izvedbe za potrebe utvrđivanja pravnih lijekova koji su korisniku dostupni u skladu s nacionalnim pravom.

Ovaj stavak primjenjuje se isključivo na ugovore koji su sklopljeni ili obnovljeni nakon datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

4. Davatelji usluga pristupa internetu uspostavljaju transparentne, jednostavne i učinkovite postupke kako bi riješili žalbe krajnjih korisnika koje se odnose na prava i obveze u skladu s člankom 3. i stavkom 3. ovog članka.

5. Najkasnije devet mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe BEREC, kako bi se doprinijelo dosljednoj primjeni ove Uredbe, nakon savjetovanja s dionicima i u bliskoj suradnji s Komisijom utvrđuje smjernice za provedbu obveza državnih regulatornih tijela u skladu s ovim člankom.

6. [...] ***Ovim člankom ne dovode se u pitanje zadaće koje su države članice dodijelile istom nadležnom tijelu ili drugim nadležnim tijelima u skladu s pravom EU-a.***

Članak 5. – Kazne

Države članice donose pravila o kaznama koje se primjenjuju na povrede odredaba u člancima 3. i 4. i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu. Predviđene kazne moraju biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o ovim odredbama najkasnije do 30. travnja 2016. i bez odlaganja izvješćuju je o svim njihovim naknadnim izmjenama.

Članak 6. – Izmjene Uredbe (EU) br. 531/2012

Uredba (EU) br. 531/2012 mijenja se kako slijedi:

(1) U članku 2. stavak 2. mijenja se kako slijedi:

- a. točke (i), (l) i (n) brišu se;
- b. dodaju se sljedeće točke:
 - (r) „domaća maloprodajna cijena” znači jedinična domaća naknada davatelja usluga roaminga koja se primjenjuje na odlazne pozive i poslane SMS poruke (započete i završene na različitim javnim komunikacijskim mrežama unutar iste države članice) te na podatke koje je korisnik potrošio. U slučaju da jedinična domaća maloprodajna cijena ne postoji, domaća maloprodajna cijena smatra se istim mehanizmom obračuna kao kad bi korisnik upotrebljavao domaću tarifu u svojoj državi članici;
 - (s) „odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu” znači pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu koje alternativni davatelj usluga roaminga pruža korisnicima roaminga izravno na gostujućoj mreži.

(1a) U članku 3., stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

6. Standardna ponuda iz stavka 5. u dovoljnoj je mjeri detaljna i uključuje sve komponente potrebne za veleprodajni pristup roamingu kako je navedeno u stavku 3. i sadrži opis ponuda relevantnih za izravan veleprodajni pristup roamingu i pristup preprodaji veleprodajnih usluga roaminga te pripadajuće uvjete. Standardna ponuda iz stavka 5. može obuhvatiti uvjete za sprečavanje stalnog roaminga ili neispravne ili prekomjerne uporabe veleprodajnog pristupa roamingu za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga krajnjim korisnicima davateljâ usluga roaminga za vrijeme njihovih povremenih putovanja Unijom. Prema potrebi, državna regulatorna tijela mogu odrediti izmjene standardnih ponuda radi primjene obveza utvrđenih u ovom članku.

(2) Članak 4. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov članka 4. zamjenjuje se sljedećim:

Odvojena prodaja reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu

(b) u stavku 1. prvi podstavak se briše;

(c) stavci 4. i 5. se brišu.

(3) Članak 5. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov članka 5. zamjenjuje se sljedećim:

Provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu

(b) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

Domaći davatelji usluga provode obvezu u vezi s odvojenom prodajom reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu kako je predviđeno u članku 4. kako bi korisnici roaminga mogli upotrebljavati odvojene regulirane podatkovne usluge u roamingu. Domaći davatelji usluga ispunjavaju sve opravdane zahtjeve za pristup opremi i pripadajućim uslugama podrške relevantnim za odvojenu prodaju reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Pristup navedenoj opremi i uslugama podrške koji su potrebni za odvojenu prodaju reguliranih podatkovnih usluga u roamingu, uključujući usluge provjere identiteta korisnika, besplatan je i ne uključuje nikakve izravne naknade za korisnike roaminga.

(c) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

Kako bi se osigurala dosljedna i istovremena provedba odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu u cijeloj Uniji, Komisija, provedbenim aktima i nakon savjetovanja s BEREC-om, donosi detaljna pravila o tehničkom rješenju za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu. Navedeni se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.

(d) u stavku 3. uvod se mijenja kako slijedi:

Tehničko rješenje za provedbu odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu ispunjava sljedeće kriterije:

(4) Članci 8., 10. i 13. se brišu.

(5) Umeću se članci 6.a, 6.b, 6.ba i 6.bb:

Članak 6.a

Ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

S učinkom od [...], **15. lipnja 2017.**, pod uvjetom da se zakonodavni akt iz članka 19. stavka 2. primjenjuje na taj dan, davatelji usluga roaminga ne naplaćuju nikakvu dodatnu naknadu u usporedbi s domaćom maloprodajnom cijenom korisnicima roaminga u bilo kojoj državi članici za bilo koji regulirani odlazni ili dolazni poziv u roamingu, za bilo koju reguliranu SMS ili MMS poruku u roamingu i za bilo koju reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu koju upotrebljavaju, kao ni opću naknadu za omogućavanje korištenja terminalnom opremom ili uslugom u inozemstvu, u skladu s člankom 6.b i 6.ba.

Članak 6.b
Pravedna uporaba

1. Davatelji usluga roaminga mogu primijeniti u skladu s ovim člankom i provedbenim aktima iz članka 6.bb „politiku pravedne uporabe” na potrošnju reguliranih maloprodajnih usluga roaminga koje se pružaju po primjenjivim domaćim razinama maloprodajnih cijena kako bi se spriječilo da korisnici roaminga prekomjerno ili neispravno upotrijebe regulirane maloprodajne usluge roaminga, poput toga da upotrebljavaju takve usluge u drugoj državi članici koja nije država članica domaćeg davatelja usluga za potrebe koje nisu potrebe povremenih putovanja.

Svakom politikom pravedne uporabe korisnicima davatelja usluga roaminga omogućuje se potrošnja količine reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivim domaćim maloprodajnim cijenama koja je usklađena s njihovim tarifnim planovima.

2. Članak 6.c primjenjuje se na regulirane maloprodajne usluge roaminga koje premašuju svaku politiku pravedne uporabe.

Članak 6.ba
Održivost ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

1. U posebnim *i iznimnim* okolnostima, *s ciljem osiguravanja održivosti domaćeg modela obračuna*, ako davatelj usluga roaminga ne može naplatiti *sveukupne stvarne i predviđene* troškove pružanja [...] reguliranih usluga roaminga u skladu s člancima 6.a i 6.b *iz sveukupnih stvarnih i predviđenih prihoda od pružanja takvih usluga*, taj davatelj usluga roaminga može *podnijeti zahtjev za odobrenje* primjene takve dodatne naknade. Takva dodatna naknada primjenjuje se samo do mjere do koje je potrebno za naplatu troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga, *uzimajući u obzir najviše primjenjive veleprodajne naknade*.

2. Ako se davatelj usluga roaminga odluči koristiti stavkom 1., on **bez odgode** o tome [...] **obavještuje** državno regulatorno tijelo [...] i dostavlja mu sve potrebne [...] **informacije** u skladu s provedbenim aktima iz članka 6.bb. Svakih 12 mjeseci nakon toga davatelj usluga roaminga ažurira [...] **te informacije** i dostavlja [...] **ih** državnom regulatornom tijelu.

3. *Nakon zaprimanja obavijesti u skladu sa stavkom 2. državno regulatorno tijelo ocjenjuje je li davatelj usluga roaminga utvrdio da mu je nemoguće naplatiti troškove u skladu sa stavkom 1. i da bi to moglo imati štetan učinak na održivost domaćeg modela obračuna. Ocjena održivosti domaćeg modela obračuna temelji se na relevantnim objektivnim čimbenicima koji su svojstveni davatelju usluga roaminga, uključujući objektivne razlike među davateljima usluga roaminga u dotičnoj državi članici i razine nacionalnih cijena i prihoda. Državno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu ako su ispunjeni prethodno navedeni uvjeti.*

Osim ako je zahtjev očito neutemeljen, državno regulatorno tijelo odobrava dodatnu naknadu u roku od jednog mjeseca od zaprimanja obavijesti davatelja usluga roaminga. Ako državno regulatorno tijelo smatra da je zahtjev očito neutemeljen ili ako smatra da dostavljene informacije nisu dostatne, donosi konačnu odluku u roku od naredna dva mjeseca nakon što je davatelju usluga roaminga dalo mogućnost da ga se sasluša te odobrava, izmjenjuje ili odbija dodatnu naknadu.

Članak 6.bb

Provedba politike pravedne uporabe i održivosti ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming

1. Kako bi se osigurala dosljedna primjena odredaba iz članaka 6.b i 6.ba Komisija nakon savjetovanja s BEREC-om provedbenim aktima donosi do [...] **15. prosinca 2016.** detaljna pravila o primjeni politike pravedne uporabe te o metodologiji **za ocjenu održivosti [...] ukidanja [...] maloprodajnih [...] dodatnih naknada za roaming i objave koju dostavlja davatelj usluga roaminga za potrebe te ocjene.**
2. Za potrebe donošenja detaljnih pravila o primjeni politike pravedne uporabe i u skladu s člankom 6.b Komisija uzima u obzir sljedeće:
 - i. razvoj obrazaca cijena i potrošnje u državama članicama;
 - ii. stupanj konvergencije razine domaćih cijena diljem Unije;
 - iii. obrasce putovanja diljem Unije;
 - iv. svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganje na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju.
3. U skladu s člankom 6.ba detaljna pravila o metodologiji [...] **ocjene održivosti [...] ukidanja [...] maloprodajnih [...] dodatnih naknada za roaming za davatelja usluga roaminga** temelji se na sljedećem:
 - i. određivanju **sveukupnih stvarnih i predviđenih** troškova pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga [...] **uzimajući u obzir važeće veleprodajne cijene roaminga za neuravnotežen promet i** razuman udio zajedničkih i skupnih troškova koji su potrebni za pružanje **reguliranih maloprodajnih** usluga roaminga;

[...] *ii. određivanju sveukupnih [...] stvarnih i predviđenih prihoda od pružanja reguliranih maloprodajnih usluga roaminga;*

iii. potrošnji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga i domaćoj potrošnji krajnjih korisnika davatelja usluga roaminga;

iv. razini tržišnog natjecanja, cijena i prihoda na domaćem tržištu i svakom uočenom [...] riziku da bi roaming po domaćim maloprodajnim cijenama [...] znatno utjecao na razvoj takvih [...] cijena.

[...]

4. Provedbeni akti iz [...] stavka **1.** donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2.[...]. Komisija redovito preispituje te provedbene akte s obzirom na razvoj tržišta u skladu s istim postupkom.

5. Državno regulatorno tijelo strogo prati i nadzire primjenu politike pravedne uporabe i mjera za održivost ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming, uvažavajući u najvećoj mjeri relevantne objektivne čimbenike svojstvene njegovoj državi članici i relevantne objektivne razlike među davateljima usluga roaminga. ***Ne dovodeći u pitanje postupak utvrđen u članku 6.ba stavku 3. državno regulatorno tijelo pravodobno izvršava zahtjeve iz članaka 6.b i 6.ba te provedbenih akata donesenih u skladu s ovim člankom. Državno regulatorno tijelo može u svakom trenutku zahtijevati od davatelja usluga roaminga da izmjeni ili prestane primjenjivati dodatnu naknadu ako to nije u skladu s člancima 6.b ili 6.ba.*** Državno regulatorno tijelo jednom godišnje obavješćuje Europsku komisiju o primjeni članka 6.b, 6.ba i 6.bb.

(6) Umeće se članak 6.c:

Članak 6.c

Pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga

1. Ne dovodeći u pitanje drugi podstavak, ako davatelj usluga roaminga primjeni dodatnu naknadu na potrošnju reguliranih usluga roaminga koja premašuje politiku pravedne uporabe, ispunjava sljedeće zahtjeve (*isključujući PDV*):

- (a) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu i regulirane podatkovne usluge u roamingu ne premašuje najveće veleprodajne naknade iz članka 7. stavka 2., članka 9. stavka 1. odnosno članka 12. stavka 1.;
- (b) zbir domaće maloprodajne cijene i svake dodatne naknade koja se primjenjuje na regulirane odlazne pozive u roamingu, regulirane poslane SMS poruke u roamingu ili regulirane podatkovne usluge u roamingu ne premašuje 0,19 eura po minuti, 0,06 eura po SMS poruci odnosno 0,20 eura po potrošenom megabajtu;
- (c) svaka dodatna naknada koja se primjenjuje na regulirane dolazne pozive u roamingu ne premašuje ponderirani prosjek najviših cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži diljem Unije utvrđenih u skladu sa stavkom 2.

Davatelji usluga roaminga ne primjenjuju dodatnu naknadu na primljene regulirane SMS poruke u roamingu ili na primljene poruke govorne pošte u roamingu. Ovim se ne dovode u pitanje druge primjenjive naknade kao što su naknade za preslušavanje takvih poruka.

Davatelji usluga roaminga obračunavaju odlazne i dolazne pozive u roamingu po sekundi. Davatelji usluga roaminga mogu primjenjivati početno najmanje obračunsko razdoblje ne dulje od 30 sekundi na odlazne pozive. Davatelji usluga roaminga svojim korisnicima naplaćuju pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu na temelju kilobajta, uz iznimku multimedijских poruka (MMS) koje se mogu naplaćivati na jediničnoj osnovi. ***U tom slučaju maloprodajna naknada koju davatelj usluga roaminga može naplaćivati svojim korisnicima roaminga za prijenos ili primanje MMS poruka u roamingu ne smije biti veća od najveće maloprodajne naknade utvrđene u prvom podstavku za regulirane podatkovne usluge u roamingu.***

Tijekom razdoblja navedenog u članku 6.d stavku 1. ovim stavkom ne isključuju se ponude koje korisnicima roaminga za dnevnu ili bilo koju drugu fiksnu periodičnu naknadu pružaju određenu količinu podataka [...], pod uvjetom da količina potrošnje ukupnog iznosa ponude odgovara jediničnoj cijeni za regulirane odlazne pozive, dolazne pozive i poslane SMS poruke u roamingu te podatkovne usluge u roamingu koja ne premašuje domaću maloprodajnu cijenu i najveću dodatnu naknadu kako je navedeno u prvom podstavku.

2. Do 31. prosinca 2015. Komisija nakon savjetovanja s BEREC-om i u skladu s drugim podstavkom ovog stavka donosi provedbene akte kojima se utvrđuje ponderirani prosjek najviših cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži iz stavka 1. točke (c).

Ponderirani prosjek najviših cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži temelji se na sljedećim kriterijima:

i. najvišoj razini cijena završavanja poziva u pokretnoj mreži koje su državna regulatorna tijela propisala na tržištu pojedinačnim pokretnim mrežama za završavanje govornog poziva na veleprodajnoj razini u skladu s člankom 7. i člankom 16. Okvirne direktive i člankom 13. Direktive 2002/19/EZ te

ii. ukupnom broju pretplatnika u državama članicama.

Ti provedbeni akti donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 6. stavka 2. i preispituju se svake godine u skladu s istim postupkom.

3. Davatelji usluga roaminga mogu ponuditi, a korisnici roaminga mogu namjerno izabrati tarifu za roaming koja je različita od tarife iz članaka 6.a, **6.b** i 6.ba i stavka 1. ovog članka na temelju koje korisnici roaminga imaju koristi od drukčije tarife za regulirane usluge u roamingu od one koja bi im bila dodijeljena da nisu sami tako izabrali. Davatelj usluga roaminga podsjeća te korisnike roaminga na prirodu pogodnosti povezanih s roamingom koje bi time izgubili.

Ne dovodeći u pitanje prethodni podstavak davatelji usluga roaminga automatski primjenjuju tarifu određenu u člancima 6.a i 6.b te stavku 1. ovog članka na sve postojeće i nove korisnike roaminga.

Svaki korisnik roaminga u svakom trenutku može podnijeti zahtjev da prijeđe na tarifu iz članaka 6.a, **6.b** i 6.ba te stavka 1. ovog članka ili da je prekine upotrebljavati. Ako korisnici roaminga namjerno odluče prijeći s tarife iz članaka 6.a, **6.b** i 6.ba te stavka 1. ovog članka ili ponovno prijeći na tu tarifu, svaki prelazak obavlja se u roku od jednog radnog dana od zaprimanja zahtjeva, ne naplaćuje se i ne podrazumijeva uvjete ili ograničenja u vezi s drugim elementima pretplate koji se ne odnose na roaming. Davatelji usluga roaminga mogu odgoditi prelazak do isteka minimalnog utvrđenog razdoblja važenja prethodne tarife za roaming ne duljeg od dva mjeseca.

4. Davatelji usluga roaminga osiguravaju da su u ugovoru kojim je obuhvaćena svaka regulirana maloprodajna usluga roaminga utvrđene glavne značajke te regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža, među ostalim osobito:

a) poseban tarifni plan ili planovi i, za svaki tarifni plan, vrste ponuđenih usluga, uključujući količinu komunikacije;

b) sva ograničenja potrošnje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga po primjenjivoj razini domaćih cijena, osobito kvantificirane informacije o tome kako se svaka politika pravedne uporabe primjenjuje u vezi s osnovnim cijenama, količinom ili drugim parametrima dotične regulirane maloprodajne usluge roaminga koja se pruža.

Davatelji usluga roaminga objavljuju informacije iz prvog podstavka.

(7) Umeće se članak 6.d:

Članak 6.d

Privremene maloprodajne naknade za roaming

1. Od 30. travnja 2016. do [...] **14. lipnja 2017.** davatelji usluga roaminga mogu primijeniti dodatnu naknadu na domaću maloprodajnu cijenu za pružanje reguliranih maloprodajnih usluga roaminga.

2. Tijekom razdoblja iz stavka 1. članak 6.c primjenjuje se *mutatis mutandis*.

(8) U članku 14., stavci 1. i 3. zamjenjuju se sljedećim:

1. Kako bi korisnike roaminga upozorio na to da će im se možda naplaćivati naknade za odlazne i dolazne pozive ili slanje SMS poruka u roamingu, svaki davatelj usluga roaminga korisniku automatski pri ulasku korisnika u državu članicu koja nije država njegova domaćeg davatelja usluga, daje, putem usluge slanja obavijesti, bez nepotrebnog odlaganja i besplatno, osnovne, korisnikovim potrebama prilagođene informacije o cijenama usluga roaminga, (uključujući PDV), koje se primjenjuju na odlazne i dolazne pozive i na slanje SMS poruka dotičnog korisnika u posjećenoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio davatelja usluga roaminga da ne treba tu uslugu.

Te osnovne prilagođene informacije obuhvaćaju informacije od datuma primjene članka 6.a, o politici pravedne uporabe koja se na korisnika roaminga primjenjuje unutar EU-a. Osnovnim prilagođenim informacijama obuhvaćaju se i informacije o naknadama koje se mogu primjenjivati na korisnika u okviru njegovog tarifnog plana i, od datuma primjene članka 6.a, o naknadama koje se primjenjuju ako se premaši politika pravedne uporabe ili ***o svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 6.ba*** unutar EU-a (u valuti iskazanoj na nacionalnom računu domaćeg davatelja usluga korisnika) koja se može primjenjivati na korisnika u okviru njegovog tarifnog plana za:

- a) regulirane odlazne pozive u roamingu započete u posjećenoj državi članici i završene u državi članici njegova domaćeg davatelja usluge kao i za regulirane dolazne pozive u roamingu; i
- b) slanje reguliranih SMS poruka u roamingu tijekom boravka u posjećenoj državi članici.

[podstavci od 3. do 5. nisu promijenjeni]

Prvi, drugi, četvrti i peti podstavak, osim upućivanja na politiku pravedne uporabe koja se u njima spominje, primjenjuju se i na govorne i SMS usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.

2.a Od datuma utvrđenog u članku 6.a davatelj usluga roaminga šalje obavijest korisniku usluga roaminga ako se dostigne primjenjiva količina pravedne uporabe regulirane potrošnje u roamingu ili svaki prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 6.ba. U toj obavijesti navodi se regulirana dodatna naknada za roaming koja će se primijeniti na svaku reguliranu govornu i SMS uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši. Svaki korisnik ima pravo od davatelja usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od davatelja usluga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

3. Davatelji usluga roaminga svim korisnicima prilikom zasnivanja pretplatničkog odnosa pružaju potpune informacije o primjenjivim naknadama za roaming. Svojim korisnicima roaminga također bez nepotrebnog odlaganja daju ažurirane informacije o primjenjivim naknadama za roaming kod svake promjene navedenih naknada.

Također u razumnim vremenskim razmacima šalju podsjetnik svim korisnicima koji su se odlučili za drugu tarifu.

(9) U članku 15., stavci 2. i 6. zamjenjuju se sljedećim:

2. Davatelj usluga roaminga automatskom porukom obavješćuje korisnika roaminga o tome da korisnik upotrebljava regulirane podatkovne usluge u roamingu i od datuma primjene članka 6.a daje osnovne prilagođene informacije o politici pravedne uporabe koja se na korisnika primjenjuje unutar EU-a. Tim informacijama obuhvaćaju se i ***informacije*** o naknadama koje se primjenjuju na korisnike roaminga unutar EU-a i od datuma primjene članka 6.a o naknadama koje se primjenjuju ako se premaši politika pravedne uporabe ***ili o svakoj dodatnoj naknadi koja se primjenjuje u skladu s člankom 6.ba*** (u valuti iskazanoj na nacionalnom računu domaćeg davatelja usluga korisnika) iskazanoj u cijeni po megabajtu, primjenjivoj na pružanje reguliranih podatkovnih usluga u roamingu tom korisniku roaminga u dotičnoj državi članici, osim ako je korisnik obavijestio davatelja usluga roaminga da ne treba te informacije.

Te informacije dostavljaju se na mobilni uređaj korisnika roaminga, na primjer SMS porukom, elektroničkom poštom ili skočnim prozorom na mobilnom uređaju svaki put kada korisnik roaminga uđe u državu članicu koja nije država njegova domaćeg davatelja usluga i prvi put upotrijebi podatkovnu uslugu u roamingu u toj državi članici. U trenutku kada korisnik roaminga pokrene reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu te informacije besplatno se šalju odgovarajućim sredstvima prilagođenim njihovom lakšem primanju i razumijevanju.

[podstavak 3. nije promijenjen]

6. Ovaj se članak također primjenjuje, uz iznimku stavka 5. i upućivanja na politiku pravedne uporabe u stavku 2., te u skladu s drugim i trećim podstavkom ovog stavka, na podatkovne usluge u roamingu koje upotrebljavaju korisnici roaminga tijekom putovanja izvan Unije i koje pruža davatelj usluga roaminga.

[podstavci 2. i 3. nisu promijenjeni]

(9a) U članku 15. dodaje se stavak 2.a:

2.a Od datuma primjene članka 6.a [...] **davatelj usluga roaminga šalje** obavijest [...] ako se dostigne primjenjiva količina pravedne uporabe regulirane potrošnje podataka u roamingu **ili svaki prag uporabe primijenjen u skladu s člankom 6.ba. U toj obavijesti navodi se regulirana dodatna naknada za roaming koja će se primijeniti na svaku reguliranu podatkovnu uslugu u roamingu koju korisnik roaminga dodatno potroši.** Svaki korisnik ima pravo od davatelja usluga roaminga zatražiti prestanak slanja takvih obavijesti i ima pravo od davatelja usluga u bilo kojem trenutku i besplatno zatražiti ponovno pružanje te usluge.

(9b) U članku 15. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

3. Svaki davatelj usluga roaminga svim svojim korisnicima roaminga daje priliku da se svojevolumno i besplatno odluče za mogućnost pravodobnog primanja informacija o akumuliranoj potrošnji izraženoj u količini ili valuti u kojoj se korisniku roaminga obračunavaju i naplaćuju regulirane podatkovne usluge u roamingu kojom se jamči da, bez izričite suglasnosti korisnika, akumulirani troškovi reguliranih podatkovnih usluga u roamingu u određenom razdoblju uporabe, isključujući MMS koji se obračunava i naplaćuje na jediničnoj osnovi, ne premaše utvrđeno financijsko ograničenje.

(10) Članak 16. mijenja se kako slijedi:

a) u prvom stavku dodaje se sljedeći podstavak:

Državna regulatorna tijela strogo prate i nadziru davatelje usluga roaminga koji se koriste člankom 6.b, 6.ba i člankom 6.c stavkom 3.

b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

Državna regulatorna tijela objavljuju ažurirane podatke o primjeni ove Uredbe, posebno članaka 6.a, 6.b, 6.ba, 6.c, 7., 9. i 12., na način da se zainteresiranim stranama omogućuje jednostavan pristup tim podacima.

(11) Članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

1. Nakon stupanja na snagu ove Uredbe Komisija započinje preispitivanje veleprodajnih tržišta roaminga s ciljem ocjene mjera potrebnih za ukidanje maloprodajnih dodatnih naknada za roaming do [...] **15. lipnja 2017.** Komisija među ostalim preispituje stupanj tržišnog natjecanja u nacionalnim veleprodajnim tržištima, te posebno ocjenjuje razinu nastalih veleprodajnih troškova i primijenjenih veleprodajnih naknada, i konkurentsku situaciju operatorâ s ograničenim geografskim djelokrugom, uključujući učinke trgovinskih sporazuma na tržišno natjecanje kao i sposobnost operatora da iskoriste ekonomije razmjera. Komisija ocjenjuje i razvoj tržišnog natjecanja na maloprodajnim tržištima roaminga i svaki uočljiv rizik narušavanja tržišnog natjecanja i poticaja za ulaganja na domaćim tržištima i tržištima koja se posjećuju. Pri ocjenjivanju mjera potrebnih za omogućavanje ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za roaming Komisija uzima u obzir potrebu da se osigura davateljima usluga roaminga da naplate sve troškove pružanja reguliranih veleprodajnih usluga roaminga, među ostalim zajedničke i skupne troškove. Komisija uzima u obzir i potrebu sprečavanja stalnog roaminga ili neispravne ili prekomjerne uporabe veleprodajnih usluga roaminga za potrebe koje nisu pružanje reguliranih usluga roaminga krajnjim korisnicima davateljâ usluga roaminga tijekom povremenih putovanja Unijom.

2. Usto, Komisija do 15. lipnja 2016. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o ishodu preispitivanja iz stavka 1.

Uz to izvješće nakon javnog savjetovanja podnosi se odgovarajući zakonodavni prijedlog radi izmjene veleprodajnih naknada za regulirane usluge roaminga navedene u ovoj Uredbi ili pružanja drugog rješenja za pitanja koja su utvrđena na veleprodajnoj razini s ciljem ukidanja maloprodajnih dodatnih naknada za usluge roaminga do [...] **15. lipnja 2017.**

3. Usto, Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću svake dvije godine nakon izvješća iz stavka 2. Svakim izvješćem obuhvaćena je među ostalim ocjena:

- a) dostupnosti i kakvoće usluga, među ostalim usluga koje predstavljaju alternativu reguliranim maloprodajnim govornim, SMS i podatkovnim uslugama u roamingu, posebno s obzirom na tehnološki razvoj;
- b) stupnja tržišnog natjecanja na maloprodajnim i veleprodajnim tržištima roaminga, posebno konkurentske situacije manjih, neovisnih ili novih operatora, uključujući učinke trgovinskih sporazuma na tržišno natjecanje i stupanj međusobnog povezivanja među operatorima;
- c) mjere u kojoj je provedba strukturnih mjera predviđenih člancima 3. i 4. imala za posljedicu razvoj tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu reguliranih usluga roaminga.

4. Kako bi ocijenio razvoj tržišnog natjecanja na tržištima roaminga na razini Unije, BEREC od državnih regulatornih tijela redovito prikuplja podatke o razvoju maloprodajnih i veleprodajnih naknada za regulirane govorne, SMS i podatkovne usluge u roamingu. Komisija se obavješćuje o navedenim podacima najmanje dvaput godišnje. Komisija ih objavljuje.

Na temelju prikupljenih podataka BEREC redovito izvješćuje o razvoju obrazaca cijena i potrošnje u državama članicama za domaće usluge i usluge roaminga te o razvoju trenutačnih veleprodajnih cijena za roaming za neuravnoteženi promet među davateljima roaminga.

BEREC također svake godine od državnih regulatornih tijela prikuplja podatke o transparentnosti i usporedivosti različitih tarifa koje operatori nude svojim korisnicima. Komisija objavljuje navedene podatke i nalaze.

Članak 6.a – Izmjene Direktive 2002/22/EZ

U članku 1. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

3. Nacionalnim mjerama koje se odnose na pristup krajnjih korisnika ili njihovo korištenje uslugama i aplikacijama putem mreža elektroničkih komunikacija, poštuju se temeljna prava i slobode fizičkih osoba, među ostalim u odnosu na privatnost i pravični postupak, kako je utvrđeno u članku 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Članak 7. – Klauzula o preispitivanju

Komisija preispituje članke 3., 4. i 5. ove Uredbe i podnosi izvješća Europskom parlamentu i Vijeću. Prvo izvješće podnosi se najkasnije do [...] **30. travnja 2019.** Svako sljedeće izvješće podnosi se svake četiri godine nakon toga. Ako je potrebno, Komisija podnosi odgovarajuće prijedloge s ciljem izmjene ove Uredbe.

Članak 8. – Stupanje na snagu

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od 30. travnja 2016., osim sljedećeg:

a) članka 6. stavka 5., točke ([...]9a) koji se primjenjuje od [...] **15. lipnja 2017.** pod uvjetom da se zakonodavni akt iz članka 6. stavka 11. primjenjuje na taj datum.

U slučaju da se zakonodavni akt ne primjenjuje [...] **15. lipnja 2017.**, članak 6. stavak 7. primjenjuje se umjesto članka 6. stavka 5. sve do početka primjene zakonodavnog akta.

U slučaju da se zakonodavni akt primjenjuje nakon [...] **15. lipnja 2017.**, članak 6. stavak 5.[...], točka (9a) primjenjuje se od datuma primjene tog zakonodavnog akta;

b) dodjeljivanja provedbenih ovlasti Komisiji propisanih člankom 6. stavcima 3., 5. i 6., koje se primjenjuje od dana stupanja na snagu ove Uredbe;

c) zadaće BEREC-a propisane u članku 4. točki ([...]5) koja se primjenjuje od dana stupanja na snagu ove Uredbe;

Članak 6. stavak 11. primjenjuje se od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

2.a Do 31. prosinca 2016. države članice mogu i dalje primjenjivati nacionalne mjere, među ostalim samoregulatorne sustave, primjenjive prije stupanja na snagu ove Uredbe koji nisu u skladu s člankom 3. stavkom 2. ili člankom 3. stavkom 3. Dotične države članice obavješćuju Komisiju o tim mjerama do 30. travnja 2016.

3. Odredbe Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1203/2012 od 14. prosinca 2012. o odvojenoj prodaji reguliranih maloprodajnih usluga roaminga u Uniji⁵ koje se odnose na tehnički modalitet za provedbu ocjene lokalnih podatkovnih usluga u roamingu na gostujućoj mreži i dalje se primjenjuju za potrebe odvojene prodaje reguliranih maloprodajnih podatkovnih usluga u roamingu do donošenja provedbenog akta iz članka 6. stavka 3. točke (c) ove Uredbe.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik

⁵ SL L 347/1, 15.12.2012.